Írta: Kürtössy Péter
2012. január 13. péntek, 12:08 - Módosítás: 2014. január 09. csütörtök, 10:15

Beregdaróci farsangi maskurások

Világszerte, így a Kárpát-medencében is farsang időszakának egyik legjellemzőbb eseménye az álarcos, jelmezes alakoskodás. Történeti adatok tanúsága szerint már a 15. században is kedveltek voltak e dramatikus játékok, számos, változatos formája közül néhány még ma is él. Szerenyi Péterné beregdaróci asszony így mesélt a régi falubéli farsangi fonókról:

„Édesanyámtúl hallottam, hogy mán az ű idejébe jártak a maskurások. Jó is vót abba az időbe, mer nem unatkoztunk télen! Hát, a maskurákot a fonó napján őtöztették. Azok a jányok, akin nem mentek el fonni, összebeszéltek a legényekkel, hogy minek őtözzenek fel. Vót olyan maskura, hogy az egyik menyasszonynak őtözött fel, a másik meg vőlegénynek. A legénybül csináltak menyasszonyt. Szép koszorót tettek a fejére, meg ráadták a szép ruhát. De az orcáját bekötötték, hogy fel ne ismerjék. A jánybul meg vőlegény lett. A hosszú hajját kalap alá dugták, hogy meg ne ismerjék, még bajuszt is ragasztottak neki. Fijúnak való vőlegényi ruhát adtak rá, szép bűgatyát, lajbit, inget, kisujjast, a lábára meg csizsmát húztak. Így osztán nem lehetett űköt megismerni, hogy mék a fijú, mék a jány.

Huszárnak úgy őtöztették fel a fijúkot, hogy egymásbul még lovat is csináltak nekik. Összeállt három fijú. Egy előre állt, ez csak egy kicsit hajlott meg. Megette állt egy másik, akik fogta az elsőnek a derekát, aztán a harmadik, aki a másodiknak a derekát fogta. A hátsó fijú derekára kötöttek egy fű szöszt. Ez lelógott, mint a lónak a farka. Majd, amikor így összeálltak, akkor leterítették űköt egy pokróccal, hogy még az elsőnek a feje se látszon ki. A fejére még egy kantárt is tettek. Akkor osztán egy negyedik legény, de az lehetett jány is, felőtözött huszárnak. Annak még kardot is adtak a kezibe.

Kosnak is őtöztek fel a fijúk. Ezt úgy csinálták, hogy a fijú magára borított egy subát, hogy még a feje se látszon ki. A kezibe meg fogott egy kosfejet, amin jó nagy szarvak vótak. De hát nem látszott az, hogy nem igazi kos! Még csengőt is kötöttek a nyakába, meg a lába közé.

Amikor a maskurákot felőtöztették, elindultak véllük házról házra. Mindenütt ment előttük két legény, aki bekérte űköt a fonóba. A két legény kupogtatott. Amikor beengedték űköt, köszöntek osztán így szóltak a gazdához:

-János bátyám! Vendégek érkeztek. Hosszú úton vannak, de már elgémberedtek a nagy hidegben. Nem adnának nékik szállást éccakára?

-Hát, ha nem lopnak és nem rabolnak ki az éccaka –mondta a gazda vidáman-, akkor beengedem űköt!

-Ah, nem nyúlnak ezek semmihe se!

A legények osztán megnyitották az ajtót és máris megjelent a maskura. Nagy vót a visongás, mer a menyasszony meg a vőlegény járt a fijúkho meg a jányokho. Evővilla vót nállok, osztán szurkáltak vélle. A kezük meg be vót kenve korommal. Osztán a ház közepire mentek. A vőlegény intett a citerásnak és táncolni kezdtek. A vőlegény a jányokat kérte fel, a menyasszony meg a fijúkot. Vót nagy nevetés, mert a vőlegény csókolta a jányokat, a

menyasszony meg a fijúkat. Szerették vóna megtudni, hogy kik a maskurák. Próbálták rulluk lehúzni a leplet, de az ilyet osztán bekenték korommal.

A huszár is úgy ment be, lúháton, azt is a bekérők kérték be. A huszár intett a citerásnak, hogy húzzon rá egy jó nótára. Erre a lú táncolni kezdett alatta. Aki hozzá akart nyúlni a lúho, az rosszul járt, mer harpós és rúgós vót a lú. A huszárho se nyúlhattak, mer az csapdosott a kardjával.

A kos meg osztán nagyon veszedelmes vót, mer alig ment be a házba, mánis végigszaladt a fonók között. a jányok visongtak, ugráltak, felburogatták a székeket. Közbe a nyakába, meg a lába között csengett-bongott a kongó.

A maskurások nagy ricsajozást tettek. Ennek osztán a házigazda vagy a háziasszony vetett véget, aki a maskurásokat kiseprűzte a házbul."

Forrás: Papp Zoltán Sándor: A beregdaróci emberek élete a századfordulón. Natura Kiadó. Budapest, 1975. 275-276.